

KOMENTÁŘ

17. ledna 2020

Projekce obyvatelstva: Vysočina se bude vylidňovat a stárnout

V roce 2070 bude žít na Vysočině pouze asi 426 tisíc obyvatel, což proti současnému stavu představuje úbytek o 16 %. Pokles počtu obyvatel na Vysočině bude patřit k nejvyšším v mezikrajském srovnání (podobný úbytek se očekává v Karlovarském a Ústeckém kraji i většině moravských krajů). Počet obyvatel by měl ve většině krajů výrazně klesnout, výjimkou by měl být zejména Středočeský kraj a Praha, do jisté míry též Plzeňský a Jihomoravský kraj. Úbytek populace může přesáhnout až 20 % (Karlovarský a Moravskoslezský kraj).

Aktuální projekce obyvatelstva v krajích navazuje na střední variantu projekce obyvatelstva celé České republiky vydanou ČSÚ v listopadu 1918. Prahem projekce je stav obyvatelstva a jeho demografická struktura k 1. lednu 2019, prvním projektovaným rokem je rok 2019 s tím, že projekce obyvatelstva je ukončena až rokem 2070, aby pokrývala období potenciálně největších změn věkového složení populace. Stejně jako v předchozí krajské projekci byla do zpracování stávající projekce zahrnuta také migrace, poprvé ale pracovala odděleně se složkou zahraniční a složkou vnitřní migrace. Základem scénáře projekce byly projektované míry plodnosti podle jednotek věku žen, pravděpodobnosti úmrtí podle jednotek věku a pohlaví, struktura a objem zahraniční imigrace a emigrace a míry vnitřní imigrace a emigrace.

Podle projekce bude v Kraji Vysočina přirozený přírůstek v celém sledovaném období dosahovat záporných hodnot, přičemž u výše úbytku by se měla projevovat rostoucí tendence – podle projekce bude po roce 2060 na Vysočině přirozenou měnou ubývat více než 2 600 osob ročně. Více než o čtvrtinu by měl poklesnout počet narozených, naopak počet zemřelých má podle projekce vzrůst více než o pětinu. Saldo migrace by díky imigraci ze zahraničí mělo v průběhu dvacátých let přejít do kladných hodnot, ve kterých by podle projekce zůstalo až do konce období. Přesto migrace dokáže celkový úbytek obyvatel kraje pouze zmírnit.

Pohyb obyvatelstva v Kraji Vysočina podle projekce

	2019	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070
Živě narození	5 315	4 639	4 236	4 256	4 426	4 457	4 378	4 129	3 906	3 853	3 923
Zemřelí	5 222	5 512	5 802	6 125	6 347	6 389	6 339	6 340	6 440	6 527	6 390
Přirozený přírůstek	93	-873	-1 566	-1 869	-1 921	-1 932	-1 961	-2 211	-2 535	-2 673	-2 468
Saldo vnitřní migrace	-796	-599	-498	-462	-429	-399	-352	-295	-250	-221	-193
Saldo zahraniční migrace	1 107	548	564	580	596	612	629	629	629	629	629
Celkový přírůstek	404	-924	-1 500	-1 750	-1 754	-1 718	-1 684	-1 878	-2 156	-2 266	-2 032

KOMENTÁŘ

Věkové složení obyvatelstva Kraje Vysočina podle věkových skupin, obě pohlaví (k 1.1.)

Věk	2019*	2025	2030	2035	2040	2045	2050	2055	2060	2065	2070
Celkem	509 274	506 997	501 129	492 980	484 192	475 461	466 997	458 264	448 304	437 188	426 184
0-14	78 620	77 043	73 426	67 989	64 875	64 981	66 205	66 066	64 096	61 343	59389
15-64	328 141	315 102	305 685	297 713	283 248	264 916	252 858	243 752	236 760	236 659	236504
65+	102 513	114 851	122 018	127 278	136 069	145 564	147 934	148 447	147 448	139 187	130291
průměrný věk	42,8	44,1	45,3	46,3	47,0	47,5	47,8	48,0	48,2	48,2	48,0

* reálné údaje

Projekce ukazuje též pokračující proměnu věkové struktury obyvatelstva a další stárnutí populace Vysočiny. Podíl dětí mladších 15 let by měl klesnout na minimum kolem roku 2040 (13,4 % z celkového počtu obyvatel kraje), v následujících dekádách by pak kolísal kolem 14,0 %. Ještě hlubší bude podle prognózy úbytek obyvatel v produktivním věku (15 až 64 let), jehož podíl na populaci kraje by měl v roce 2070 činit 55,6 % (o 8,8 procentního bodu méně než v roce 2019). Naproti tomu dále poroste podíl obyvatelstva ve věku 65 a více let, které by se v roce 2070 mělo na populaci Vysočiny podílet více než třiceti procenty – podíl o polovinu vyšší než v roce 2019. **Podíl nejstarších obyvatel tak bude na Vysočině mezi regiony České republiky po Zlínském kraji druhý nejvyšší.**

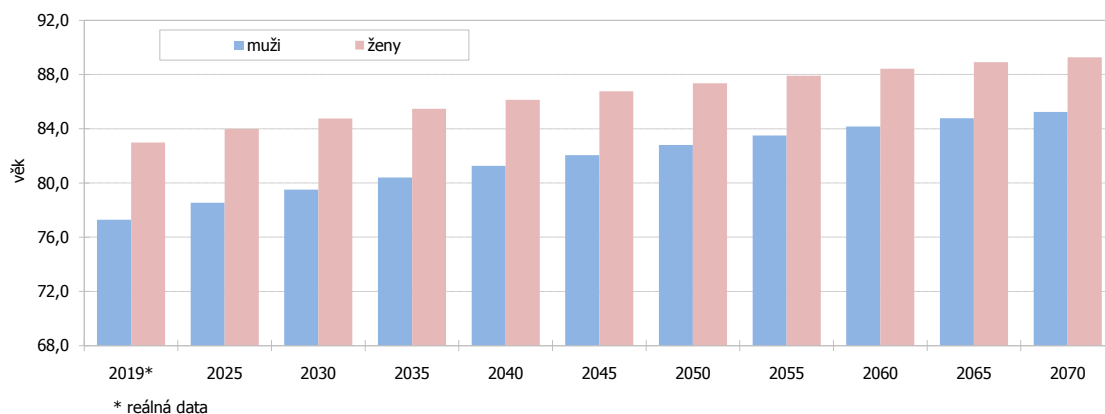
Na základě vývoje věkového složení populace se bude **index stáří** (počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí do 15 let) prudce zvyšovat. V horizontu projekce by se index stáří na Vysočině měl ze 130 seniorů na 100 dětí v roce 2019 zvýšit až na hodnotu 230 v roce 2060. V následujících letech by měl o něco klesnout, přesto by však v mezikrajském srovnání patřil k nejvyšším.

Průměrný věk v Kraji Vysočina se v horizontu projekce zvýší o více než pět let a od poloviny padesátých let by se měl pohybovat kolem 48 let. Na konci horizontu bude podle projekce po Zlínském, Olomouckém a Moravskoslezském kraji v regionálním srovnání čtvrtý nejvyšší. Růst bude také **index ekonomického zatížení**, který porovnává počet osob ve věku 65 + a 0 - 19 let s počtem osob ve věku 20 - 64 let. Index bude směřovat k početnímu vyrovnání (100) těchto dvou složek populace. Hodnota indexu v kraji by měla z 67,1 v roce 2019 vzrůst až na 109,4 v roce 2059. Na počátku roku 2071 by měla hodnota tohoto indexu na Vysočině činit 97,8, v obou případech by šlo v mezikrajském srovnání o nejvyšší hodnoty.

Naděje dožití při narození vzroste podle projekce v Kraji Vysočina u mužů ze 77,3 v roce 2019 na 85,3 roku v roce 2070 a u žen z 83,0 na 89,4 roku. Rozdíl v naději dožití při narození u mužů a žen by se tedy měl snížit z 8 let v roce 2019 na 6,4 roku v roce 2070. Naděje dožití při narození mužů a žen zůstává v rámci ČR na Vysočině stabilně nadprůměrná.

KOMENTÁŘ

Naděje dožití při narození v Kraji Vysočina dle projekce obyvatelstva

Základní parametry projekce, kraje ČR

	Úhrnná plodnost			Naděje dožití mužů			Naděje dožití žen		
	2019	2050	2070	2019	2050	2070	2019	2050	2070
Česká republika*	1,69	1,74	1,74	76,4	82,1	84,8	82,2	86,7	88,9
Hlavní město Praha	1,57	1,60	1,60	78,3	83,7	86,2	83,1	87,5	89,5
Středočeský	1,75	1,79	1,79	76,6	82,2	84,8	82,1	86,5	88,6
Jihočeský	1,72	1,76	1,76	76,5	82,3	84,9	82,2	86,8	88,9
Plzeňský	1,67	1,70	1,70	76,7	82,3	84,9	81,9	86,4	88,6
Karlovarský	1,59	1,64	1,64	75,1	81,2	84,1	80,7	85,6	87,9
Ústecký	1,70	1,71	1,71	74,5	80,7	83,5	80,2	85,2	87,5
Liberecký	1,75	1,78	1,78	76,1	81,9	84,6	82,0	86,5	88,7
Královéhradecký	1,72	1,76	1,76	77,4	82,9	85,5	82,7	87,1	89,2
Pardubický	1,75	1,79	1,79	76,8	82,5	85,1	82,4	86,9	89,0
Vysočina	1,75	1,80	1,80	77,3	82,8	85,3	83,0	87,3	89,4
Jihomoravský	1,73	1,78	1,78	76,8	82,5	85,1	83,0	87,4	89,5
Olomoucký	1,69	1,73	1,73	75,8	81,8	84,5	82,2	86,9	89,0
Zlínský	1,65	1,70	1,70	76,0	81,8	84,5	82,5	87,0	89,1
Moravskoslezský	1,63	1,66	1,66	74,9	80,9	83,8	81,4	86,1	88,3

* podle střední varianty Projekce obyvatelstva ČR do roku 2100

Zastoupení hlavních věkových skupin (stav k 1. 1. v %)

	0-14 let			15-64 let			65 a více let		
	2019*	2050	2070	2019*	2050	2070	2019*	2050	2070
Hlavní město Praha	15,8	15,1	14,3	65,3	61,0	60,0	18,9	24,0	25,7
Středočeský	17,7	16,6	15,5	64,1	56,8	59,3	18,2	26,6	25,2
Jihočeský	15,8	14,5	14,1	64,2	55,4	57,0	20,0	30,1	29,0
Plzeňský	15,4	14,7	14,3	64,5	56,9	58,2	20,0	28,5	27,5
Karlovarský	15,1	13,5	13,6	65,0	55,5	56,7	20,0	31,0	29,7
Ústecký	16,0	14,3	13,8	64,7	56,4	57,7	19,3	29,3	28,5
Liberecký	16,2	14,9	14,6	63,9	56,2	57,5	19,9	28,8	27,9
Královéhradecký	15,5	14,2	13,8	63,3	54,7	56,3	21,2	31,0	29,9
Pardubický	15,8	14,7	14,3	64,3	55,9	57,1	19,9	29,4	28,6
Vysočina	15,4	14,2	13,9	64,4	54,1	55,5	20,1	31,7	30,6
Jihomoravský	15,9	15,1	14,7	64,4	56,3	57,6	19,7	28,6	27,7
Olomoucký	15,6	14,1	13,5	64,2	54,6	56,2	20,2	31,3	30,3
Zlínský	15,1	13,6	13,1	64,6	54,4	55,7	20,3	32,1	31,1
Moravskoslezský	15,2	13,5	13,0	65,1	55,6	56,2	19,6	30,9	30,8

* reálná data

KOMENTÁŘ

Ukazatele očekávaného věkového složení (stav k 1. 1.)

	Průměrný věk			Index stáří			Index ekonomického zatížení		
	2019*	2051	2071	2019*	2051	2071	2019*	2051	2071
Hlavní město Praha	41,9	44,4	46,0	120	161	180	62	78	82
Středočeský	41,2	44,6	45,1	103	161	162	68	94	85
Jihočeský	42,7	47,0	47,3	127	207	205	68	98	92
Plzeňský	42,7	46,3	46,6	130	194	191	66	92	88
Karlovarský	42,9	48,0	47,9	132	232	217	66	97	92
Ústecký	42,0	46,8	47,3	120	207	206	67	94	89
Liberecký	42,1	46,3	46,6	123	194	190	69	95	90
Královéhradecký	43,1	47,5	47,9	136	218	215	70	100	95
Pardubický	42,4	46,6	47,0	126	200	198	67	96	92
Vysočina	42,8	47,8	48,0	130	224	218	67	103	98
Jihomoravský	42,4	46,1	46,5	124	188,9	186,7	66,2	95	90
Olomoucký	42,8	47,7	48,2	130	222	222	67	101	95
Zlínský	43,1	48,3	48,7	135	236	236	66	101	96
Moravskoslezský	42,7	48,0	48,6	129	230	236	65	96	94

* reálná data

Pozn.: Index stáří = počet osob ve věku 65 a více let na sto osob ve věku 0-14 let

Index ekonomického zatížení = počet osob ve věku 0-19 a 65 a více let na sto osob ve věku 20-64 let

Kontakt:

Ing. Vlastislav Valda

Oddělení informačních služeb, Krajská správa ČSÚ v Jihlavě

Tel.: 567 109 062

E-mail: vlastislav.valda@czso.cz